

บทคัดย่อ

แนวทางการปรับปรุง พัฒนา ระบบประเมินผลคุณภาพการบัญชีภาครัฐ (GAQA) ของส่วนราชการ
ระดับหน่วยเบิกจ่ายในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้แบบจำลอง CIPP Model

ผู้วิจัย	ชนิดาภา เฟื่องฟูเกียรติคุณ
สาขา	บริหารธุรกิจ
ปี	2568
สถานที่ปรึกษา	ดร.รุ่งนภา อริยะพลปัญญา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประเมินผลคุณภาพการบัญชีภาครัฐ (GAQA) ของส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้แบบจำลอง CIPP Model มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของกระบวนการดำเนินงานในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐผ่านระบบ GAQA และ (2) เสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการประเมินผลคุณภาพการบัญชีภาครัฐของส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายในจังหวัดภูเก็ต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กรอบแนวคิดแบบจำลอง CIPP Model ของ Stufflebeam ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลผลิต (Product) กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 96 หน่วยงาน โดยผู้ให้ข้อมูลหลักคือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานและรายงานผลผ่านระบบ GAQA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่ได้คะแนนไม่เต็ม จำนวน 10 หน่วยงาน 2) กลุ่มที่ได้คะแนนเต็ม จำนวน 15 หน่วยงาน และสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่สำนักงานคลังจังหวัดภูเก็ต จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินตามกรอบ CIPP Model และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการดำเนินงานระบบ GAQA ได้แก่ ด้านบริบท ขาดการสื่อสารและกำกับอย่างต่อเนื่อง ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าด้านบุคลากรขาดความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ การโยกย้ายเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการ เอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลทางบัญชี และการจัดส่งรายงานเกินกำหนด สำหรับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงคู่มือและแนวปฏิบัติให้มีความชัดเจน และเป็นปัจจุบัน การเสริมสร้างระบบสนับสนุนและการให้คำปรึกษาเชิงเทคนิค รวมถึง การปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบและติดตามผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการบัญชีภาครัฐให้มีความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้

คำสำคัญ: ระบบประเมินผลคุณภาพการบัญชีภาครัฐ (GAQA), แบบจำลอง CIPP Model, ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่าย

Abstract

Guidelines for improving and developing the Government Accounting Quality Assessment (GAQA) system for government agencies at the disbursement unit level in Phuket Province, using the CIPP Model

The Author Chanidapa Fuangfookiattikun
Program Business Administration
Year 2025
Thesis Advisor Dr. Rungnapa Ariyaphonpanya

The research on guidelines for improving and developing the Government Accounting Quality Assessment System (GAQA) of government agencies at the disbursement unit level in Phuket Province using the CIPP Model aims to (1) study the important problems and obstacles in the process of reporting the results of the government accounting performance assessment through the GAQA system and (2) propose guidelines for improving and developing the government accounting quality assessment system of government agencies at the disbursement unit level in Phuket Province.

This qualitative research employed Stufflebeam's CIPP Model, which comprises context, input, process, and product assessments. The study population consisted of 96 government disbursement units in Phuket province. Key informants were officers responsible for reporting performance through the GAQA system during the 2024 fiscal year, divided into two groups: 1) 10 units that received below-average scores, and 2) 15 units that received full scores. In-depth interviews were also conducted with four officers from the Phuket Provincial Treasury Office. The research instrument was an assessment form based on the CIPP Model, and descriptive statistics were used for data analysis.

The research findings revealed that the major problems and obstacles to implementing the GAQA system include: contextual aspects, a lack of continuous communication and oversight; input factors, specifically a lack of personnel knowledge and understanding of performance evaluation criteria for government accounting, and staff transfers; and process aspects, incomplete documentation, accounting data discrepancies, and late report submissions. Recommendations for improvement and development should focus on continuous personnel capacity building, updating and clarifying manuals and guidelines, strengthening support systems and technical consultation, and improving the efficiency of auditing and monitoring processes. These measures aim to enhance the accuracy, transparency, and auditability of government accounting.

Keywords: Government Accounting Quality Assessment System (GAQA), Model CIPP, Government Disbursement Unit Level